

הלקח הנשגב מאמירת שירת הים כל יום: החיים ביבשה הוא נס כקריעת ים סוף!

מהם לעולמים, שכל מי שזוכה לשירה זו בעולם הזה זוכה לה לעולם הבא, וזוכה לשבח בה בימי מלך המשיח בשמחתה של כנסת ישראל עם הקב"ה, כי כתוב לאמר, לאמר באותו זמן [שיצאו ממצרים], לאמר בארץ הקודש בזמן ששורים ישראל בארץ, לאמר בגלות, לאמר בגאולתם של ישראל, לאמר לעולם הבא.

נמצינו למדים מזה כי באמירת שירת הים ישנו קו אחד, המקשר בין החוט המשולש – בין העבר עם ההווה והעתיד, כי העבר הוא כאשר משה ובני ישראל אמרו את השירה על הים בשעת קריעת ים סוף, ההווה הוא השירה שאנו ממשיכים לומר בכל יום, ואילו העתיד הוא כאשר נזכה לומר שירה זו לעתיד לבוא.

וראוי להתבונן מהו הבריח התיכון של אותו קו, המקשר בין שירת הים שאמרו ישראל בעבר בשעת קריעת ים סוף, עם שירת הים של ההווה שאנו אומרים בכל יום, אשר בזכות זה נזכה לומר את שירת הים לעתיד לבוא, כלומר מדוע בזכות אמירת שירת הים בכל היום נזכה לאומרה לעתיד לבוא. עוד צריך ביאור, מאחר שעתיד הקב"ה לעשות לנו נסים ונפלאות בגאולה העתידה כפי שלא היה מעולם, לשם מה יאמרו ישראל שוב את שירת הים לעתיד לבוא.

השכל: א) איך אפשר לאדם לצייר שהוא עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול, כאשר למעשה הוא בכלל לא נמצא שם. ב) מהי התועלת שיש לנו בציוור הזה.

חוט המשולש של שירת הים

והנה מה שמצינו עוד בזוהר הקדוש (פרשת בשלח נד:), כי כל האומר שירת הים בכוונה גדולה יזכה לאמרה לעולם הבא:

"תנינן כל בר נש דאמר שירתא דא בכל יומא ומכוון בה, זכי למימרה לזמנא דאתי, דהא אית בה עלמא דעבר, ואית בה עלמא דאתי... ויאמרו לאמר, לדרי דרין, בגין דלא יתנשי מנייהו לעלמין, דכל מאן דזכי להאי שירתא בהאי עלמא זכי לה לעלמא דאתי, וזכי לשבחא בה ביומוי דמלכא משיחא בחדוותא דכנסת ישראל בקוב"ה, דכתיב לאמר, לאמר בההוא זמנא, לאמר בארעא קדישא בזמנא דשרו ישראל בארעא, לאמר בגלותא, לאמר בפורקנא דילהון דישאל, לאמר לעלמא דאתי."

והנה הדברים בתרגום ללשון הקודש:

"שנינו כל בן אדם שאומר שירה זו בכל יום ומכוון בה, זוכה לאמרה לעתיד לבוא, שהרי יש בה עולם הזה, ויש בה עולם הבא... ויאמרו לאמר, לדורי דורות, משום שלא תשכח

לקראת שבת שירה הבאה עלינו לטובה, דבר בעתו מה טוב להתבונן במה שמבואר בספרים הקדושים, שצריך לומר שירת הים כל יום בכוונה גדולה, כאילו עומד ממש בשעת קריעת ים סוף וניצול מהמצרים הסובבים אותו, כמבואר בשל"ה הקדוש (מסכת יומא דרך חיים אות מו) בשם "ספר חרדים" (פרק עג ד"ה סגולה שלישית):

"יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום, לאומרה בקול ובשמחה רבה כאילו אותה שעה יצא ממצרים, שהרי אמרו במדרש (שוחר טוב תהלים יח) ויסע משה את ישראל מים סוף שהסיעם מעוונותיהם, שנמחלו על ידי השירה שאמרו, שכל מי שנעשה לו נס ואומר שירה מוחלין לו על כל עוונותיו. והנה אחר שצונו ה' לומר שירה זו בכל יום כדכתיב (שמות טו א) ויאמרו לאמר, וכדכתיב רשב"י שרוצה לומר, שנאמר אותה בכל יום בשמחה רבה כשעה ראשונה שאמרנו אותה, ודאי כח סגולתה כל יום כשעה ראשונה למהדרין".

וכן כתב החיד"א ב"עבודת הקודש" (צפורן שמיר סימן ב אות כד): "הפליגו בזוהר הקדוש באמירת שירת הים... ועל כן צריך לאומרה בשמחה רבה ובנעימה, ויצייר בדעתו כאילו עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול, והיא סגולה לכפרת עוונותיו כידוע". וצריך ביאור לקרב הדבר אל

בשעה שהולך ביבשה הוא רואה נסים בכל צעד ושעל, שהרי כמעט בכל יום עוברים עליו הדברים הללו שנחשבים: "כמי שנמסר לסרדיוט", "כמי שנתנוהו בקולר", "כמו שהעלוהו לגרדום לידון", אלא שהקב"ה ברוב רחמי וחסדיו מצילו ממות לחיים.

וזהו שתקנו אנשי כנסת הגדולה לומר ברכת "מודים" בתפלת שמונה עשרה, שבהם אנו מזכירים הנסים הנסתרים שבתוך הטבע: "על חיינו המסורים בידך, ועל נשמותינו הפקודות לך, ועל נסיך שבכל יום עמנו, ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהריים". [ראה במסגרת דברים נוראים של ה"תורת חיים" בענין זה].

רק אחרי שנקרע הים

"הלכו ביבשה בתוך הים"

והנה כאשר נצרף דברי הרמב"ן עם דברי ה"נועם אלימלך" נשכיל להבין הצורך הגדול בנס של קריעת ים סוף, כי הן אמת שתכלית הבריאה היא, שיכיר אדם בניסי הקב"ה גם כשהוא נמצא ביבשה כאילו הוא בתוך הים, אולם אי אפשר להגיע להשגה זו להאמין בנסים שבתוך הטבע, רק על ידי שהקדים הקב"ה את הנס של קריעת ים סוף שהיה למעלה מדרך הטבע, כלשון הרמב"ן: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים".

מעתה יאיר לנו להבין דקדוק לשון הכתוב, שהכפיל להזכיר ענין זה שהלכו ישראל בתוך הים ביבשה, כי מתחילה כתוב שהקב"ה קרע את הים: "וישם את הים לחרבה ויבקעו המים", ועל כך נאמר: "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה", כי מאחר שהיו שקועים במצרים במ"ט שערי טומאה, היו צריכים לבוא דוקא בתוך הים ביבשה, כדי להכיר בנסים שהקב"ה מחולל למעלה מדרך הטבע.

אולם אחרי שכבר נבקע הים לכל ישראל, והכירו את הנסים שקב"ה עושה למעלה מדרך הטבע, מספר לנו הכתוב כי אחרי ששבו המים על המצרים: "וישבו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו, ויט משה את ידו על הים, וישב הים לפנות בקר לאיתנו", מאז שוב אינם צריכים להכיר בה' דוקא על ידי נסים ונפלאות

ים סוף ראו נפלאותיו יתברך שמו ורוממותו וגדולתו, ויש צדיקים שהולכים תמיד בדביקות, ולבם תמיד ברוממות אל ובגדולתו אף שלא בשעת קריעת ים סוף, שגם ביבשה רואין נפלאותיו, איך הם עד אין קץ וערך בכל דבר ודבר הנמצא בעולם. וזהו הפירוש ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, פירוש שביבשה הלכו בזה הרוממות אל כמו בים".

על כל נשימה ונשימה תהלל יה

ויש להרחיב בביאור דברי ה"נועם אלימלך", על פי מה שמצינו במדרש (ב"ר יד ט): "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבוא, מאי טעמא (תהלים קנ ו) כל הנשמה תהלל יה – כל הנשימה תהלל יה". הכוונה בזה כמו שמבאר שם המדרש לפני זה, כי בדרך הטבע לא היה האדם מסוגל להתקיים בחיים חיותו אפילו יום אחד, אלא שהקב"ה שומר עליו שישאר בחיים כל זמן שנגזרה עליו להיות בעולם הזה.

רעיון נשגב זה על הנסים שעוברים על האדם בכל עת ובכל שעה, אנו למדים עוד ממה ששנינו בגמרא (שבת לב:):

"אדם יוצא לשוק, יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לסרדיוט, חש בראשו, יהי דומה בעיניו כמי שנתנוהו בקולר, עלה למטה ונפל, יהי דומה בעיניו כמו שהעלוהו לגרדום לידון, שכל העולה לגרדום לידון, אם יש לו פרקליטין גדולים ניצול ואם לאו אינו ניצול, ואלו הן פרקליטין של אדם תשובה ומעשים טובים".

זאת ועוד מצינו בענין זה מאמר נפלא בגמרא (נדה לא.):

"דרש רב יוסף, מאי דכתיב (ישעיה יב א) אורך ה' כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני, במה הכתוב מדבר, בשני בני אדם שיצאו לסחורה, ישב לו קוץ לאחד מהן התחיל מחרף ומגדף, לימים שמע שטבעה ספינתו של חבירו בים, התחיל מודה ומשבח, לכך נאמר ישוב אפך ותנחמני, והיינו דאמר רבי אלעזר, מאי דכתיב (תהלים עב יח) [ברוך ה' אלקים אלקי ישראל] עושה נפלאות לבדו, וברוך שם כבודו לעולם, אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו".

נמצא לפי זה כי האדם שיש לו אמונה שלימה בה', אינו צריך לראות נסים כקריעת ים סוף כדי להתחזק באמונתו, אלא גם

בתוך הים ביבשה", ואילו בפעם הב' הקדים הכתוב את היבשה לים: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים".

עוד ראוי להתבונן במצוה לזכור יציאת מצרים בכל יום, כמו שכתוב (דברים טז ג): "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך". ופסק הרמב"ם (הל' ק"ש פ"א ה"ג): "ומצוה להזכיר יציאת מצרים ביום ובלילה, שנאמר למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך". והיא כשיטת בן זומא במשנה (ברכות יב:): שדורש: "ימי חייך הימים, כל ימי חייך הלילות". וצריך ביאור לקרב הדבר אל השכל, מהו הענין שצריך להזכיר יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה, כדי שנשכיל להבין מה עלינו לכוון בשעה שאנו מזכירים יציאת מצרים.

תכלית הנסים הנגלים

להכיר בנסים הנסתרים

כדי לבאר כל זה נקדים יסוד נפלא שלימד אותנו הרמב"ן סוף פרשת בא (שמות יג טז) בענין הנסים של יציאת מצרים, אשר הוא בבחינת אבן הפינה שראוי לכל איש לשנן לעצמו השכם והערב, כי תכלית כל הנסים שעשה עמנו הקב"ה ביציאת מצרים למעלה מן הטבע, היא כדי שנכיר בנסים הגדולים הטמונים בתוך הנהגת הטבע מדי יום ביומו, ובלשון קדשו:

"ומן הנסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו, עד שנאמין בכל דבריו ומקרינו, שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם, בין ברבים בין ביחיד, אלא אם יעשה המצוות יצליחנו שכרו, ואם יעבור עליהם יכריתנו ענשו, הכל בגזרת עליון כאשר הזכרתי כבר".

ועתה בא וראה כי דברי הרמב"ן משתלבים להפליא עם מה שכתב ב"נועם אלימלך" (ליקוטי שושנה) לפרש הפסוק: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", כי יש צדיקים שגם כשהם הולכים ביבשה, הרי הם רואים נסים ונפלאות כמו בקריעת ים סוף, ובלשון קדשו:

"על דרך שפירשתי ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, דהנה ישראל בשעת קריעת

מאז שאמרו ישראל שירה

נתיישב הקב"ה על כסאו

פתח דברינו יאיר לבאר ענין קריעת ים סוף בדרך עבודה השוה לכל נפש, על פי מה שמצינו במדרש (שמו"ר כג א) כי מאז שנברא העולם עד שאמרו ישראל שירה על הים, לא ישב הקב"ה כביכול על כסא כבודו אלא עמד, ומאז שאמרו ישראל שירה על הים נתיישב הקב"ה כביכול על כסא מלכותו, ובלשון המדרש:

"אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (שם שג ב) נכון כסאך מאז, אמר רבי ברכיה בשם רבי אבהו, אף על פי שמעולם אתה, לא נתיישב כסאך ולא נודעת בעולמך עד שאמרו בניך שירה, לכך נאמר נכון כסאך מאז" - כלומר נכון כסא הכבוד של הקב"ה לשבת עליו, "מאז" - משאמרו ישראל שירת הים: "אז" ישיר משה ובני ישראל. וצריך ביאור מהו הענין שלא ישב הקב"ה על כסא כבודו רק אחרי שאמרו ישראל שירה על הים.

נקדים ליישב דקדוק חשוב שמצינו בפרשתנו בקריעת ים סוף, שהכפיל הכתוב לומר שבני ישראל הלכו בתוך הים ביבשה, פעם לפני שחזר הים על המצרים, ושוב שנית אחרי שחזר הים עליהם, והנה לשון הכתובים (שמות יד כא):

"ויט משה את ידו על הים, ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה, וישם את הים לחרבה ויבקעו המים, ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם, וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים... ויאמר ה' אל משה נטה את ידך על הים, וישבו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו, ויט משה את ידו על הים, וישב הים לפנות בקר לאיתנו... ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים והמים להם חומה מימינם ומשמאלם".

ודקדקו המפרשים: א) מאחר שכבר כתב בתחילה מיד אחרי שקרע משה את הים: "ויבואו בני ישראל בתוך הים ביבשה", מה ראה הכתוב לחזור על כך אחרי ששבו המים על המצרים: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים". ב) מדוע בפעם הראשונה הקדים הכתוב את הים ליבשה: "ויבואו בני ישראל

ברכת מזדים אנחנו לך כדי לקיים: על כל נשימה ונשימה תהלל י"ה

לקראת שבת שירה אשר לפי המבואר תכלית שירת הים היא, להכיר שהקב"ה עושה עמנו נסים נסתרים בכל יום הטמונים בתוך הטבע, דבר בעתו מה טוב להתבונן בדבריו הנפלאים של ה"תורת חיים" (ב"ק טז. ד"ה שדרו של אדם), שביאר הטעם שתקנו אנשי כנסת הגדולה לומר ברכת "מזדים אנחנו לך" בתפלת שמונה עשרה ערב ובוקר וצהריים, כדי לקיים בכך הציווי של: "כל הנשמה תהלל י"ה" - "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא", והנה לשונו המתוק:

"לפי שהוא יתברך עושה חסד עם כל אדם בכל יום ובכל עת ובכל רגע, אלא שאין בעל הנס מכיר בנסיו, סבור עולם כמנהגו הוא נוהג, ואינו מרגיש שכל פסיעה ופסיעה וכל

תנועה ותנועה וכל נשימה ונשימה הוא ממנו יתברך שמו, כמו שנאמר (תהלים לז כג) מה' מצעדי גבר כוננו, וכתוב (איוב יב י) אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש.

והיה מן הראוי שיודה האדם ויברך בכל עת ובכל רגע על כל פסיעה ותנועה ונשימה, כמו שאמרו חכמים כל הנשמה תהלל י"ה, על כל נשימה ונשימה חייב אדם להלל י"ה, וכל מי שאינו מעלה על לבו בכל רגע שהכל מאתו יתברך אלא עולם כמנהגו נוהג, הרי הוא ככופר בו חס ושולם.

ולפי שהוא מן הנמנע שיעמוד אדם מן הבקר ועד הערב, ויתן שבח והודאה על כל פסיעה ונשימה ותנועה, וכל שכן רוב בני העולם הולכים תמיד אחרי הבלי העולם הזה

שלמעלה מדרך הטבע, אלא "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", כאן מקדים הכתוב יבשה לים, ללמדנו את הפירוש ה"נועם אלימלך", כי אפילו כשהם הולכים ביבשה הם כבר יכולים להכיר את נסי ה' כאילו הם בים.

הזכרת יציאת מצרים להכרת הנס בתוך הטבע

על פי כל האמור נשכיל להבין ברעיון הנשגב שטמון במצוה להזכיר יציאת מצרים בכל יום ובכל לילה, כי היות שהקב"ה עושה עמנו נסים ונפלאות מוסתרים בתוך הטבע בכל עת ובכל שעה ערב ובוקר וצהריים, אולם כך היא דרכו של היצר הרע, שמשמא את עיני האדם שלא יראה את נפלאות ה' המוסתרים בתוך הטבע.

לכן נתן לנו הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו מצות הזכרת יציאת מצרים בכל יום: "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך", כי על ידי שאנו מזכירים יציאת מצרים שהיתה למעלה מדרך הטבע, הרי זה סגולה נפלאה לפתוח את עינינו לראות את הנסים שבתוך הטבע שהקב"ה עושה עמנו בכל יום, כלשונו הרמב"ן: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים אדם מודה בנסים הנסתרים".

הנה כי כן יאיר לנו להבין דברי החרדים: "יכוון בשירת הים שאומרים בכל יום, לאומרה בקול ובשמחה רבה כאילו אותה שעה יצא ממצרים". וכן דברי החיד"א: "צריך לאומרה בשמחה רבה ובנעימה, ויצייר בדעתו כאילו עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול". כי באמת בכל יום בשעה שאנו יוצאים לרחוב, אנו נמצאים בסכנה גדולה כלשונו הגמרא ה"ל: "אדם יוצא לשוק, יהי דומה בעיניו כמי שנמסר לסרדיוט, חש בראשו, יהי דומה בעיניו כמי שנתנוהו בקולר".

על כן בזכות אמירת שירת הים בכל יום בכונה: "כאילו עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול", אנו מעוררים את הזכות להינצל מכל הסכנות שאנו נמצאים בה בכל יום ביבשה, ועל ידי זה מתקיים בנו מקרא שכתוב אחרי שנקרע הים: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", כפירוש ה"נועם אלימלך" שאפילו בלכתנו ביבשה נאמין באמונה שלימה, שהקב"ה עושה עמנו נסים ונפלאות כמו שעשה עמנו בקריעת ים סוף.

לעתידי לבוא יאמרו שירה על גילוי הנסים שבתוך הטבע

בדרך זו במסילה נעשה לבאר לפי זה הענין שיאמרו ישראל שירת הים לעתידי לבוא, על פי מה שביאר הגה"ק בעל "נודע ביהודה" בצל"ח (פסחים נ): "אמר רבי אחא רבני חנינא, לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הזה על בשרו טובות אומר ברוך הטוב והמטיב, ועל

בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת, לעולם הבא כולו הטוב והמטיב". ודקדק הצ"ח איך אמר: "לעולם הבא כולו הטוב והמטיב", הלא לעתיד לבוא לא יהיה שום רע בעולם.

והביא על זה ביאור בשם הגאון רבי אפרים מבראד זצ"ל, כי באמת אנחנו מאמינים שהקב"ה הוא מקור הטוב ומאתו לא תצא הרעות, כי כל מה דעביד רחמנא לטב עביד, ומה שנדמה לעינינו שיש דברים רעים בעולם, הוא רק מפני שטח עינינו מראות ומלהבין שהכל הוא לטובה, אשר זו היתה מדריגת נחום איש גם זו שאמר על הכל: "גם זו לטובה".

אולם לעתיד לבא כשיוציא אותנו הקב"ה מאפילה לאורה, יתגלה לנו למפרע שכל הצרות והתלאות שעברו עלינו בגלות, הכל היה טוב וחסד גדול ולא היה רע כלל. וזהו שאמרו: "לעולם הבא כולו הטוב והמטיב", כלומר שאפילו על הרעות שבירכנו עליהם בגלות "ברוך דיין האמת", נברך עליהם לעתיד לבא "הטוב והמטיב", מאחר שיתגלה לנו שהכל היה לטובה.

על פי האמור יפתח לנו שערי אורה להבין הענין שיאמרו ישראל שירת הים לעתיד לבוא, כי היות שאנו אומרים בגלות בכל יום שירת הים על הנס של קריעת ים סוף שהיה למעלה מדרך הטובה, כדי לעורר בכך את אמונתנו הגדולה בנסים הנסתרים בתוך הטבע שהקב"ה עושה עמנו בכל יום, על כן לעתיד לבוא כשיראה לנו הקב"ה בפועל ממש, את כל הנסים הנסתרים שעשה עמנו בתוך הטבע, נאמר על כך שירת הים להודות ולהלל על הנסים הנסתרים הללו שיתגלו לעתיד לבוא.

מעתה יאיר עינינו וישמח לבינו להבין את מהות הקו, המקשר בין החוט המשולש: (א) אמירת שירת הים על ידי משה ובני ישראל בשעת קריעת ים סוף, (ב) אמירת שירת הים בכל היום בכל הדורות, (ג) אמירת שירת הים שנזכה לומר לעתיד לבוא. כי תכלית שירת הים בשעת קריעת ים סוף היתה להודות לה' על הנסים הנגלים, כדי שנבוא על ידי זה להכיר בנסים הנסתרים שהקב"ה עושה עמנו בכל יום, בבחינת: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים", ולכן אנו אומרים שירת הים בכל יום גם בגלות כדי שנתעורר על ידם להאמין בנסים הנסתרים, ובזכות זה נזכה לומר שירת הים לעתיד לבוא, על הגילוי בפועל של כל הנסים הנסתרים שעשה עמנו הקב"ה בכל הגלויות.

בזכות שירת הים יושב הקב"ה על כסא כבודו

כיון שבאנו לידי כך ירווח לנו להבין דברי המדרש, כי לפני שאמרו ישראל שירה על הים היה הקב"ה עומד, ומאז שאמרו ישראל שירה ישב הקב"ה על כסא כבודו, אשר על כך

באסיפת ממון וכיוצא בזה, ואפילו הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה והודאה, אמרו חכמים (ברכות לה:): דהוי כאלו מעל וגזול לכנסת ישראל שנאמר לה' הארץ וגו'.

ולזאת המציאו אנשי כנסת הגדולה תקנה, ויסדו לומר בכל תפלה ערב ובקר וצהרים ברכת הודאה, כדי שישלול אדם בהודאה אחת את כל הנשימות וחסדים ונפלאות שהוא יתברך עושה עמו בכל רגע, ויוצא ידי חובת כולן בבת אחת בהודאה אחת, ולזה יסדו לומר מוזדים אנחנו לך וכו', על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך, דהיינו על כל נשימה ונשימה, ועל נסיך שבכל יום ויום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים וכו'.

נאמר: "וכן כסאך מאז" - נכון כסא הכבוד של הקב"ה שיושב עליו משאמרו ישראל: "אז ישיר משה". לפי האמור הביאור בזה, על פי מה שכתוב במגילה (אסתר א ב): "בימים ההם כשבת המלך אחשוורוש על כסא מלכות אשר בשושן הבירה". ופירש רש"י: "כשנתקיים המלכות בידו", היינו כשנתיישבה המלכות בידו.

והנה תכלית הבריאה היא שנמליך את הקב"ה להושיב אותו על כסא מלכותו בעולם הזה, כלומר שנאמין באמונה שלימה שהקב"ה מנהיג את כל פרטי העולם הזה, ולא כמו שאומרים הגוים כי אין כבודו של הקב"ה לשכון בעולם הזה, כמאמר נעים זמירות ישראל (תהלים): "רם על כל גוים ה' על השמים כבודו".

נמצא כי לגבי הגוים עומד הקב"ה למעלה מכל עניני עולם הזה, ואינו יושב על כסא מלכותו בתוך העולם הזה, כי לפי שיטתם אין כבודו של הקב"ה לשבת ולהשיגח על כל עניני העולם הזה. וזהו ביאור המדרש כי לפני שאמרו ישראל שירה על הים היה הקב"ה בבחינת עומד על העולם הזה מבחוץ, ואין הכוונה שהיה עומד ממש, אלא כלפי בני אדם שלא השיגו שהקב"ה מנהיג את העולם, הרי זה כאילו הקב"ה כביכול עומד כי עדיין לא נתיישבה מלכותו בעולם הזה.

אולם מאז שאמרו ישראל שירת הים על הנסים שלמעלה מדרך הטבע, אשר תכליתה כדי להכיר על ידם בנסים הנסתרים שהקב"ה עושה עמנו בכל היום בתוך הטבע, הנה מאז הקב"ה יושב כביכול על כסא כבודו בתוך העולם הזה, כמלך היושב על כסא מלכותו בתוך בני מדינתו. [וזהו שכתב בספר הקדוש "ברית כהונת עולם" (מאמר הסתר אסתיר פרק ז) כי הכס"א בגימטריא הטב"ע, כלומר מה שהקב"ה יושב על כסא כבודו, הוא על ידי אמונתנו שהקב"ה מנהיג גם את העולם השפל המתנהג בדרך הטבע].

נמצינו למדים מכל זה, כי תכלית אמירת שירת הים בכל יום ובפרט בשבת שירה, היא כדי להתעורר על ידה להאמין באמונה שלימה, בנסים הנסתרים שהקב"ה עושה עמנו בכל יום בכלל ובפרט, בכלל שהרי כנסת ישראל היא בבחינת כבשה אחת בין שבעים זאבים המבקשים לטורפה, והן בפרט הנסים והנפלאות שהקב"ה עושה עם כל אחד מאתנו בכל עת ובכל שעה, ובזכות זה בעולם הבא כאשר יגלה לנו הקב"ה בפועל, כל הנסים הנסתרים שעשה עמנו בכל הגלויות, נזכה לומר על כך שוב שירת הים במהרה בימינו אמן.

חיד"א: בשירת הים: "יצייר בדעתו כאילו עומד ביבשה בתוך הים והמצרים נטבעים והוא ניצול, והיא סגולה לכפרת עוונותיו"

זוהר: "ויאמרו לאמר, לדורי דורות... שכל מי שזוכה לשירה זו בעולם הזה... זוכה לשבח בה בימי מלך המשיח"

מהו הקו המקשר בין שירת הים בשעת קריעת ים סוף, שירת הים בכל יום, שירת הים שיאמרו לעתיד לבוא

יסוד גדול של הרמב"ן: "ומן הנסים הגדולים המפורסמים, אדם מודה בנסים הנסתרים שהם יסוד התורה כולה, שאין לאדם חלק בתורת משה רבינו, עד שנאמין בכל דברינו ומקרינו, שכולם נסים אין בהם טבע ומנהגו של עולם"

נועם אלימלך: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים",

צדיקים רואים נסים נסתרים ביבשה כמו בקריעת ים סוף

תכלית הזכרת יציאת מצרים בכל יום, כי הזכרת הנסים למעלה מדרך הטבע מעוררת להאמין בנסים שבתוך הטבע

לעתידי לבוא יאמרו ישראל שירת הים כאשר יגלה להם הקב"ה כל הנסים הנסתרים שעשה עמהם בגלות